

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33859
Nom: Història de la transmissió i conservació dels textos.
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1007 - Grau en Informació i Documentació	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1007 - Grau en Informació i Documentació	Historia	BÀSICA

COORDINACIÓ

BOSCA CODINA JOSE VICENTE

MANDINGORRA LLAVATA MARIA LUZ

RESUM

Es tracta d'una matèria bàsica que aborda l'estudi dels aspectes fonamentals que han condicionat la transmissió i conservació dels textos al llarg de la Història, tot incloent la valoració des de la perspectiva de gènere. Els continguts d'aquesta assignatura es complementen amb els corresponents a la matèria bàsica "H^a de la producció documental i bibliogràfica".

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Hom recomana un coneixement general dels grans períodes que es possible identificar a la Història d

Europa i d'Espanya en particular, així com de les estructures socials i culturals que són pròpies dels esmentats períodes.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1007 - Grau en Informació i Documentació

Capacitat d'organització i planificació del treball.

Capacitat per a l'aprenentatge autònom.

Compromís amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Compromís amb els valors democràtics i la cultura de la pau.

Comunicació oral i escrita en la llengua nativa.

Coneixement d'altres cultures i costums.

Motivació per la qualitat.

Raonament crític en l'anàlisi i la valoració d'alternatives.

Reconeixement de la diversitat i la multiculturalitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Les institucions-memòria: una mirada diacrònica.

0. Introducció.

1. Els arxius i les biblioteques en l'Antiguitat clàssica: dues realitats diferenciades.

1.1. Els arxius.

1.2. Les biblioteques.

2. L'alta Edat mitjana i la convergència de les pràctiques de conservació.

2.1. Els arxius.

2.2. Les biblioteques monàstiques.

3. La baixa Edat mitjana.

3.1. Els arxius: novetats i permanències.

3.2. La diversificació dels models bibliotecaris.

4. El món modern (segles XVI-XVIII).

4.1. Les biblioteques.

4.2. La renovació dels models arxivístics.

5. La configuració de l'Estat burgès i les institucions-memòria.

5.1. Les biblioteques.

5.2. Els arxius: arxius administratius i arxius històrics.

2. Les propostes bibliogràfiques i la seua influència en la fortuna dels texts

1. Propostes bibliogràfiques i censura.

1.0. Una constatació històrica.

1.1. Els instruments d'informació cultural i la seua funció en les estratègies de dominació simbòlica.

1.2. ¿Què és la bibliografia?

1.3. El segle XV i la impremta: propostes bibliogràfiques.

1.4. Els canons bibliogràfics del s. XVI: de la Bibliotheca universalis a la Bibliotheca selecta.

1.5. Tendències de llarg recorregut per a un nou ordre dels llibres.

2. La contestació als canons establerts.

2.1. Moments de crisi en la història de la cultura escrita: el rebuig als canons establerts.

2.1. La crisi actual: transformacions en les pràctiques d'allò escrit i refutació del canó imposat.

3. Les formes de transmissió dels texts

1. Els inicis: l'Antiguitat.

2. L'alta Edat mitjana, entre la conservació i la destrucció.

3. La baixa Edat mitjana i la literatura vernaclea.

4. L'Humanisme i la recuperació de la literatura clàssica.

5. Les primeres edicions impreses.

6. La transmissió textual amb posterioritat a la impremta (ss. XVI-XIX).

7. Pervivència i renovació: de la Il·lustració fins a l'actualitat.

4. Les especificitats de la tradició del text documental

0. Introducció.

1. Els estadis de la tradició del document: minutes, originals i còpies.

2. Originals.

2.1. Concepte.

2.2. Nombre (únic/múltiple).

2.3. Renovació d'originals.

3. Traslats o còpies.

3.1. Còpies singulars.

3.2. Còpies incloses en còdexs diplomàtics.

4. Els falsos.

4.1. Definició

4.2. Tipus de documents falsos.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	67,50
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	12,50
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT**ASSISTÈNCIA A CLASSES**

Hi haurà quatre hores de classes presencials a la setmana, és a dir, d'activitat a l'aula habitual de l'assignatura o del grup, al llarg de les quals els professors exposaran i explicaran aquells aspectes fonamentals que guiaran l'alumne en l'estudi i comprensió dels diferents temes. En aquestes classes s'atindrà tant als continguts de naturalesa històrica que són objecte d'estudi en aquesta assignatura, com als procediments i mètodes de treball aplicats als diferents testimonis que constitueixen els fonaments empírics dels esmentats continguts. A aquest efecte, es durà a terme l'anàlisi de diferents materials que seran proporcionats pels professors per al desenvolupament de les diferents sessions.

LECTURES OBLIGATÒRIES

A fi d'aprofundir en aspectes monogràfics de particular relleu en relació amb el programa de l'assignatura, els/las estudiants/es hauran de realitzar diverses lectures obligatòries que seran objecte d'avaluació. Els títols de les lectures i les dates dels corresponents controls s'indiquen a l'Annex de la Guia docent de l'assignatura.

PREPARACIÓ DE L'EXAMEN

Per a la preparació dels diferents temes, amb vista a la realització de l'examen i dels controls temàtics, resultarà fonamental tindre presents els continguts explicats a l'aula, així com les lectures particularment recomanades per a cadascun dels temes, que apareixeran convenientment assenyalades a la bibliografia específica de cada tema.

bibliografia específica de cada tema.

AVALUACIÓ

1. LECTURES OBLIGATÒRIES

A fi d'aprofundir en aspectes monogràfics de particular relleu en relació amb el programa de l'assignatura, els/les estudiants/es hauràn de realitzar diverses lectures obligatòries que seran objecte de control i avaluació. El control de cada lectura es farà en les dates i segons el procediment que s'estipula a l'Annex de la Guia docent de l'assignatura.

Les lectures obligatòries representen el 50% de la qualificació final. Les qualificacions obtingudes regiran per a les dues convocatòries del curs acadèmic. En cap cas seran recuperables.

2. EXAMEN

Seràn objecte de l'examen els continguts explicats a l'aula que respondran als diferents punts del programa. L'examen consistirà en una prova escrita en la qual es valoraran especialment la precisió i el rigor en el tractament de les dades, la coherència en l'exposició dels continguts i la capacitat de relacionar conceptes. L'examen es realitzarà en la data oficial fixada pel Centre i constituirà el 50% de la nota total. **Tanmateix, cal advertir que només faran mitjana amb la resta de qualificacions aquells exàmens que obtinguen una nota mínima de 5.**

3. CONTROLS TEMÀTICS

Es realitzaran controls temàtics dels temes 1, 2 i 3 del programa, que, en cas de ser superats, permetran eliminar la matèria avaluada. Els/les estudiants/es que aproven els tres controls només s'examinaran del tema 4 el dia de l'examen final. Per altra banda, els/les alumnes que no hagen aprovat un o més controls deuran recuperar a l'esmentat examen la part o parts suspeses. Els controls temàtics es realitzaran en les dates i hores que s'hi indiquen a l'Annex a la guia docent de l'assignatura.

NOTA:

Aquesta avaluació parteix de la premissa que la docència a la Universitat de València és, per definició, una docència presencial. En aquest sentit, el/la alumne/a ha de tindre present que l'assistència, tant a les classes teòriques com a aquelles de caràcter pràctic, és fonamental per a un adequat seguiment dels continguts de l'assignatura. El/la alumne/a ha de tindre present igualment la possibilitat d'una matrícula a temps parcial quan no li siga possible assistir a la totalitat de les assignatures que componen un curs complet (60 crèdits). Amb tot, s'establirà la possibilitat, en els casos que estiguen adequadament justificats i per a aquells alumnes que ho sol·liciten, de ser avaluat sense necessitat d'assistir a la totalitat o a part de les classes. En aquests casos l'alumne/a ha de procedir de la següent manera:

- Cal comunicar al principi del curs als/les professors/es responsables de l'assignatura la incidència per la qual li és impossible assistir a classe, que ha d'estar adequadament justificada de forma documental.

- Els/Les professors/es responsables, a la vista d'aquesta informació, decidiran la possibilitat d'avaluació sense assistència total o parcial a les classes de l'assignatura.

Els/les alumnes que es troben en aquesta situació, hauran de presentar, per a ser avaluats/des, la totalitat de treballs requerits pels professors/es (no necessàriament idèntics als requerits durant el curs) així com també podran ser cridats a defensar-los oralment davant el propi professor, i realitzaran una prova de coneixements adquirits. El pes dels treballs en la qualificació final serà d'un 50% i el de la prova de coneixements el 50% restant.

n la qualificació final serà d'un 50% i el de la prova de coneixements el 50% restant.

BIBLIOGRAFIA

- BALSAMO, L. (1998) La bibliografía: historia de una tradición. Gijón, Ed. Trea.
- BARBIER, F. (2005) Historia del libro. Madrid, Ed. Alianza Editorial.
- BOHIGAS, P. (1962) El libro español. Ensayo histórico. Barcelona, Ed. Gustavo Gili S.A.
- CASTILLO GÓMEZ, A. (2004) Historia mínima del libro y la lectura. Madrid. Ed. Siete Mares.
- CAVALLO, G.; CHARTIER, R. (dirs.) (1997) Historia de la lectura en el mundo occidental. Madrid, Ed. Taurus.
- ESCOLAR SOBRINO, H. (1990) Historia de las bibliotecas. Salamanca, Ed. Fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, J. (1994) Historia de la bibliografía en España. Madrid, Ed. Compañía Literaria.
- MANGUEL, A. (2005) Una historia de la lectura. Barcelona, Ed. Lumen.
- MILLARES CARLO, A. (1981) Introducción a la historia del libro y de las bibliotecas. México, Ed. Fondo de Cultura Económica.
- PETRUCCI, A. (1999) Alfabetismo, escritura, sociedad. Barcelona, Ed. Gedisa.
- PETRUCCI, A. (2011) Libros, escrituras, bibliotecas. Salamanca, Ed. Universidad de Salamanca.
- PRATESI, A. (1987) Genesi e forme del documento medioevale. Roma, Ed. Jouvence.

- GENERELO, J.J.; MORENO LÓPEZ, A. (coord.) (1998) Historia de los archivos y de la archivística en España. Valladolid, Ed. Universidad de Valladolid.
- REYNOLDS, L. D. (1986) Copistas y filólogos: las vías de transmisión de las literaturas griega y latina. Madrid, Ed. Gredos.
- CAVALLO, G. (ed.) (1988) Le biblioteche nel mondo antico e medievale. Roma-Bari, Ed. Laterza.
- CHARTIER, R. (1993) Libros, lecturas y lectores en la Edad Moderna. Madrid, Ed. Alianza.
- CHARTIER, R. (1994) El orden de los libros: lectores, autores, bibliotecas en Europa entre los siglos XIV y XVIII. Barcelona, Ed. Gedisa.
- MUÑOZ COSME, A. (2004) Los espacios del saber: historia de la arquitectura de las bibliotecas. Gijón, Ed. Trea.
- VERNET, A. (dir.) (1989/1991) Histoire des bibliothèques françaises. Paris, Ed. Éditions du Cercle de la Librairie. 3 vols.